

EU4Business: SME Policies & Institutions Support (SMEPIS)

Програма розвитку потенціалу української екосистеми підтримки бізнесу: знайомство зі вступом України до ЄС та інституціями ЄС

Київ, Україна
30 квітня 2025

Implemented by

in consortium with

Основні правила на час проведення сесії:

Орієнтовна тривалість сесії становить 2,5 години.

Ви можете скористатися чатом, щоб поставити запитання спікеру(ам). З приводу технічних питань, будь ласка, напишіть особисте повідомлення команді SMEPIS.

Обов'язково підключіть навушники до комп'ютера, таким чином звук буде кращим.

Будь ласка, вимкніть звук, коли не розмовляєте. Якщо ви хочете щось сказати, підніміть руку, і спікер запросить вас виступити.

Тримайте поруч з собою чашку кави або чаю та трохи терпіння, іноді технології не ідеальні.

Implemented by

in consortium with

Структура програми (попередній розклад)

Подія	Модулі	Дата
Подія 1	Модуль 1.1: Знайомство зі вступом України до ЄС та інституціями ЄС	April 30
Подія 2	Модуль 1.2: Структурні фонди ЄС та Ukraine Facility	May 7
	Модуль 1.3: Консультації та публічно-приватний діалог у переговорному процесі Україна-ЄС	
Подія 3	Модуль 1.4: Інтеграція у єдиний ринок	May 14
	Модуль 1.5: Доступ до ринків ЄС	
Подія 4	Модуль 2.1: Знайомство з інструментами підтримки МСП	May 20
	Модуль 2.2: Детальний огляд доступу МСП до фінансування	
Подія 5	Модуль 2.3: Цифровізація та інновації у єдиному ринку ЄС	May 22
	Модуль 2.4: Сталість та зелений перехід для українських МСП	
Подія 6	Модуль 2.5: Підтримка організацій підтримки бізнесу – крім підтримки МСП	May 27
Подія 7	Модуль 2.6: Детальний огляд програми Horizon Europe (практичне заняття)	May 29
	Модуль 2.7: Детальний огляд програми EU LIFE (практичне заняття)	

Implemented by

in consortium with

Спікери модулю

Д-р Рікардо Пінто

Старший радник SMEPIS та ОЕСР у сфері розвитку малого та середнього бізнесу та підприємництва, стратегій, планів дій та моніторингу та оцінки, ділиться своїми знаннями та досвідом щодо глобальних найкращих практик у цих сферах. Внесок Рікардо в першу Стратегію МСП і План дій до 2020 року в Україні відіграв важливу роль у схваленні Урядом і її подальшій реалізації, та був доповнений консультативною підтримкою щодо Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації МСП на період до 2027. Має багаторічний досвід тренера як для державних органів, так і для бізнес-інституцій.

Д-р Іван Нагорняк

Асоційований партнер Civitta. Протягом 2022-24 рр. обіймав посаду заступника Генерального директора Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції, очолюючи написання заявки України на вступ до ЄС. Пан Нагорняк зосереджується на вступі України до ЄС та загалом на відносинах Україна-ЄС, та має досвід роботи з державними службовцями Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції. Іван має ступінь кандидата політичних наук Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Тараса Шевченка.

Implemented by

in consortium with

Модуль 1.1: Знайомство зі вступом України до ЄС та інституціями ЄС

- 1 Етапи вступу до ЄС
- 2 Переговорні рамки
- 3 Роль та відповідальність ключових українських інституцій
- 4 Роль та відповідальність ключових інституцій ЄС
- 5 Як український бізнес може долучитися до переговорного процесу

Implemented by

in consortium with

Процес євроінтеграції України значно активізувався протягом останнього десятиліття

Таймлайн процесу інтеграції України до ЄС

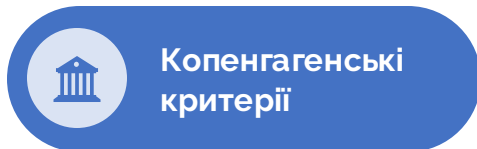
Implemented by

in consortium with

Існує низка критеріїв, які допомагають визначити, чи готова країна до вступу в ЄС

- 1 Політичні:** стабільність інститутів, що забезпечують демократію, верховенство права, права людини, дотримання прав національних меншин
- 2 Економічні:** наявність функціонуючої ринкової економіки, а також здатність впоратися з конкурентним тиском і ринковими силами в межах ЄС
- 3 Правові:** здатність взяти на себе зобов'язання, пов'язані з членством, та відданість цілям політичного, економічного та валютного союзу.

Implemented by

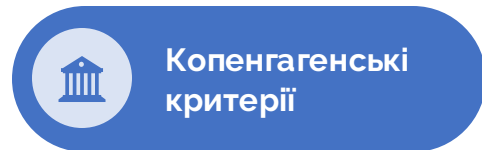
in consortium with

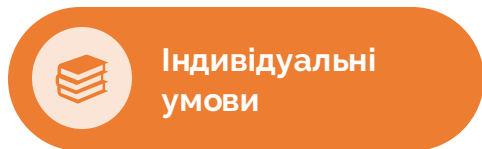
* Не є критеріями членства, але є важливими для оцінки монетарної та фіскальної стабільності, а також виступають наступним кроком до інтеграції після вступу

Існує низка критеріїв, які допомагають визначити, чи готова країна до вступу в ЄС

- 1 **Політичні:** стабільність інститутів, що забезпечують демократію, верховенство права, права людини, дотримання прав національних меншин
- 2 **Економічні:** наявність функціонуючої ринкової економіки, а також здатність впоратися з конкурентним тиском і ринковими силами в межах ЄС
- 3 **Правові:** здатність взяти на себе зобов'язання, пов'язані з членством, та відданість цілям політичного, економічного та валютного союзу.

- 1 **Рекомендації:** можуть бути надані на основі показників виконання країною вступних вимог як передумова для подальшого просування (наприклад, для початку переговорів).
- 2 **Звіти ЄК:** публікуються щорічно для всіх країн-кандидатів. Україна отримала такий звіт у листопаді 2023 р.
- 3 **Переговорні рамки:** розробляються після рішення Європейської Ради про відкриття переговорів.

Implemented by

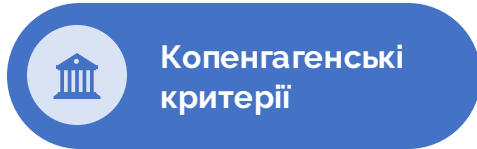
in consortium with

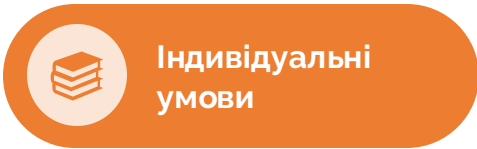
* Не є критеріями членства, але є важливими для оцінки монетарної та фінансової стабільності, а також виступають наступним кроком до інтеграції після вступу

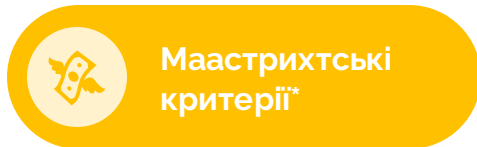
Існує низка критеріїв, які допомагають визначити, чи готова країна до вступу в ЄС

- 1 Політичні:** стабільність інститутів, що забезпечують демократію, верховенство права, права людини, дотримання прав національних меншин
- 2 Економічні:** наявність функціонуючої ринкової економіки, а також здатність впоратися з конкурентним тиском і ринковими силами в межах ЄС
- 3 Правові:** здатність взяти на себе зобов'язання, пов'язані з членством, та відданість цілям політичного, економічного та валютного союзу.

- 1 Рекомендації:** можуть бути надані на основі показників виконання країною вступних вимог як передумова для подальшого просування (наприклад, для початку переговорів).
- 2 Звіти ЄК:** публікуються щорічно для всіх країн-кандидатів. Україна отримала такий звіт у листопаді 2023 р.
- 3 Переговорні рамки:** розробляються після рішення Європейської Ради про відкриття переговорів.

- 1 Стабільність цін:** середній рівень інфляції не повинен перевищувати більш ніж на 1,5% аналогічний показник у трьох країнах ЄС з найкращими показниками цінової стабільності.
- 2 Державний бюджет:** відношення валового внутрішнього боргу до ВВП за ринковими цінами не повинно перевищувати 60%, а відношення загального дефіциту держбюджету - 3%. Критерії було замінено на більш гнучкі правила наприкінці 2024 з запровадженням DSA**, що базується навколо детальний аналізу витрат.
- 3 Участь у механізмі валютних курсів Європейської валютної системи:** центральний курс національної валюти не має девальвувати відносно євро поза межами допустимих коливань.
- 4 Конвергенція процентних ставок:** середні номінальні довгострокові процентні ставки не повинні перевищувати більш ніж на 2% аналогічні процентні ставки в трьох країнах-членах з найкращими показниками стабільності цін.

Implemented by

in consortium with

* Не є критеріями членства, але є важливими для оцінки монетарної та фінансової стабільності, а також виступають наступним кроком до інтеграції після вступу

** [Debt Sustainability Analysis Methodology](#)

3 моменту отримання кандидатства Україна проходить ряд формальних євроінтеграційних етапів

Етапи процесу інтеграції від отримання кандидатства до вступу

Implemented by

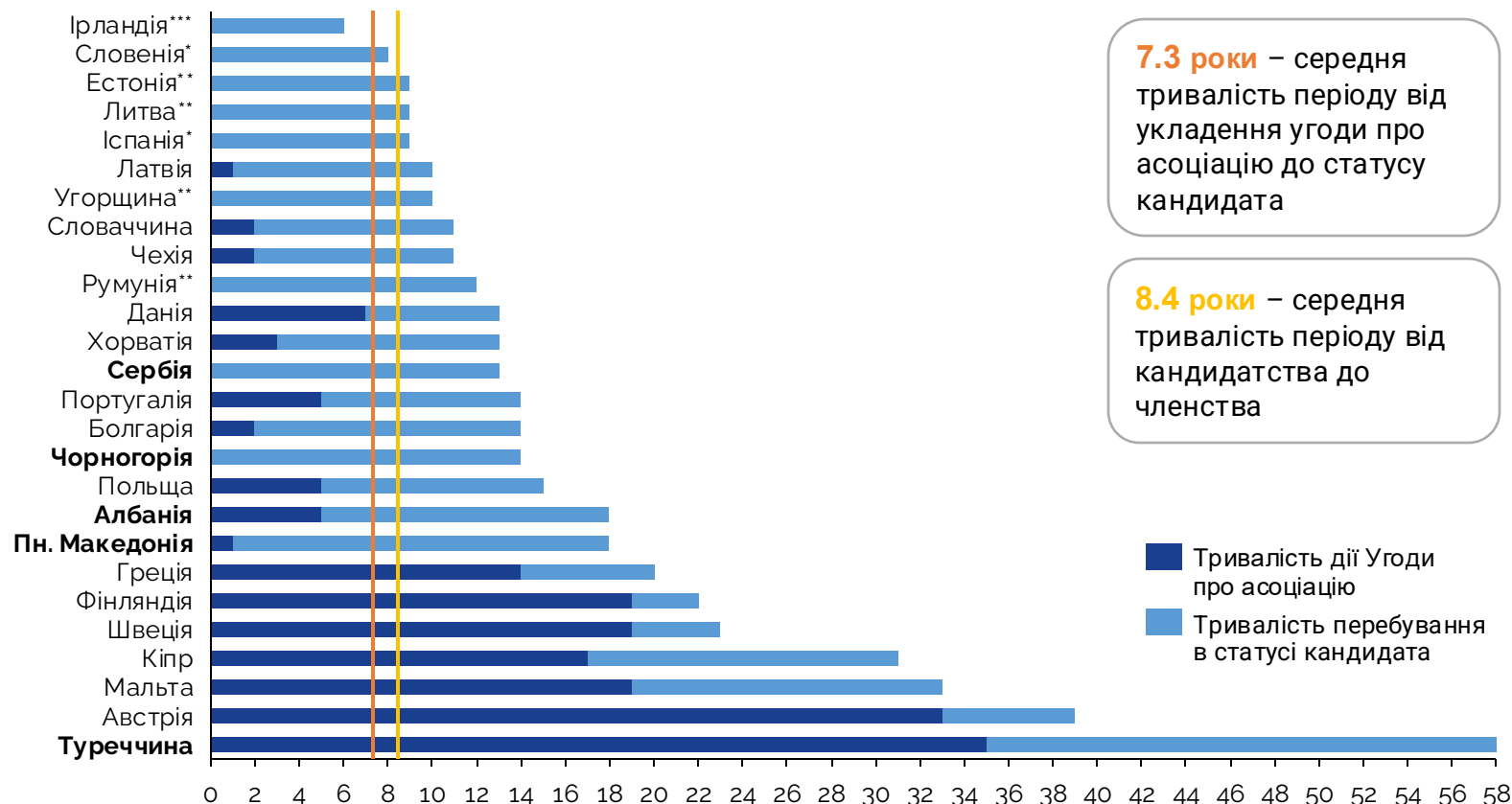
in consortium with

Враховуючи досвід інших країн, набуття Україною членства в ЄС може зайняти ціле десятиліття

Тривалість періоду між підписанням угоди про асоціацію та вступом до ЄС (станом на 2022 р. для поточних держав-кандидатів)

Коментарі

- Згідно з дослідженням міжнародного досвіду, **середня кількість років, що проходить від моменту підписання Угоди про асоціацію до отримання статусу кандидата**, становить 7.3, а **середня тривалість переходу від статусу кандидата до статусу повноправного члена** становить 8.4 роки.
- Разом з тим **право ЄС станом на 2024 р. суттєво відрізняється** від своєї ітерації станом на 2000-ті рр., і перед державами-кандидатами наразі ставиться інший ряд вимог, аніж на момент останніх розширень ЄС.
- Темп переговорного процесу** значною мірою залежить від готовності держави-кандидата до проведення реформ, а також готовності ЄС до розширення.
- Виходячи з цього, **для України переговори** можуть тривати як менше 7.3 років (завдяки допомозі ЄС, в т.ч. фінансовій), так і більше (через поточний економічний контекст України).

Implemented by

in consortium with

* Угода про асоціацію була підписана після отримання статусу кандидата

** Угода про асоціацію була підписана в тому ж році, коли країна отримала статус кандидата

*** Угода про асоціацію не передбачалася

Модуль 1.1: Знайомство зі вступом України до ЄС та інституціями ЄС

1

Етапи вступу до ЄС

2

Переговорні рамки

3

Роль та відповідальність ключових українських інституцій

4

Роль та відповідальність ключових інституцій ЄС

5

Як український бізнес може долучитися до переговорного процесу

Implemented by

in consortium with

Переговірні рамки – інструмент ухвалення спільних позицій ЄС у переговорах про вступ

Хронологія вступу України до ЄС

Implemented by

in consortium with

Переговірні рамки – інструмент ухвалення спільних позицій ЄС у переговорах про вступ

Хронологія вступу України до ЄС

Виконання 7 рекомендацій Єврокомісії

Виконання рекомендацій стало умовою з боку Європейської Ради для початку процесу ухвалення переговорних рамок

Селф-скринінг на відповідність праву ЄС

На цьому етапі було визначено, який відсоток *acquis communautaire* вже імплементовано, а який – ще потрібно імплементувати

Підготовка позицій та визначення переговорників

Цей етап складається з 2-х частин:
(1) формування переговорних позицій,
(2) власне підготовка до переговорів

Implemented by

in consortium with

Переговірні рамки – інструмент ухвалення спільних позицій ЄС у переговорах про вступ

Хронологія вступу України до ЄС

Implemented by

in consortium with

* Дорожні карти – графіки впровадження відповідного нормативного законодавства в Україні. Найбільш актуальними з них станом на дату підготовки презентації є Дорожня карта з верховенства права, Дорожня карта з реформ державного управління та Дорожня карта з функціонування демократичних інституцій.

Переговірні рамки мають однорідну структуру, що залишалася незмінною впродовж їх існування

Базова структура переговорних рамок

1	ПРИНЦИПИ	2	ЗМІСТ	3	ПРОЦЕДУРИ	4	ДОДАТКИ
	Політичні підстави для початку переговорів • Копенгагенські критерії • Статті 2 та 49 Договору про ЄС Умови, що визначають темп і поступ переговорів • Копенгагенські критерії • Відданість принципу добросусідських відносин Санкції за постійне порушення основоположних принципів ЄС • Єврокомісія або 1/3 членів рекомендують зупинити процес • Рада ЄС голосує Різне • Відкритий характер перемовин • Політико-громадянський діалог	Перелік норм і документів acquis • Угоди, несумісні з членством, припиняються Технічні та фінансові аспекти • Перехідні періоди • Захисні заходи Економічний і валютний союз • Нові члени беруть участь із відступом до прийняття євро Свобода, правосуддя й безпека • Членство вимагає повного прийняття acquis у цій сфері, включаючи Шенген Захист довкілля • Важливий, включно з усіма аспектами ядерної безпеки	Скринінг • Пояснення acquis, оцінювання готовності • Уявлення про проблеми Розділи acquis • Кожен розділ незалежний • Жоден розділ не погоджено, поки не погоджено всі Встановлення бенчмарків • Для відкриття/закриття розділів • Проміжні (для розділів 23 і 24) • Основа – «задовільні досягнення», судова/адмін. спроможність Звітування та моніторинг • Комісія інформує Раду ЄС • Експертні огляди на місцях	Процедура та організація переговорів • Головування • Частотність засідань • Місце проведення засідань • Організація процесу: ○ Послуги секретаріату ○ Операційні витрати ○ Підготовка документації для засідань на рівні: - міністрів; - заступників міністрів; - робочих груп. Попередній орієнтовний список назв розділів • Наразі 35 розділів • Об'єднані в 6 кластерів			

Процес вступу до ЄС структурований за кластерами та розділами (главами)

Кластери переговорних розділів

Коментарі

- Відповідно до оновленої методології ведення вступних перемовин, запровадженої у лютому 2020 р., переговорні розділи тепер розділені **за шістьма тематичними кластерами**:

- 1 «Основи процесу вступу до ЄС»
- 2 «Внутрішній ринок»
- 3 «Конкурентоспроможність та інклюзивний розвиток»
- 4 «Зелений порядок денний і стале з'єднання»
- 5 «Ресурси, с/г і політика згуртованості»
- 6 «Зовнішні відносини»

- «**Основи процесу вступу до ЄС**» – це розділ, який відкривається першим і закривається останнім;
- Єврокомісія встановлює **бенчмарки** – контрольні показники для відкриття та закриття для кожного переговорного розділу. При цьому для розділів 23 і 24 встановлюються також **проміжні бенчмарки**;
- ЄС може застосовувати **механізми позитивної та негативної обумовленості** (англ. «positive and negative conditionality»). Позитивна обумовленість передбачає надання вигод державі-кандидату в якості винагороди за впровадження цінностей і норм ЄС, а негативна – скасування або призупинення надання вигод, якщо прогрес у виконанні вступних вимог буде визнано недостатнім;
- Оцінка рівня правової апроксимації здійснюється Єврокомісією щорічно в рамках **річного Пакета розширення**.

Implemented by

in consortium with

Джерела: Європейська Комісія

Звіти про розширення є ключовим інструментом «аудиту» прогресу за переговорними розділами

Структура пакету розширення ЄС

Пакет розширення (Enlargement package)

- **Набір документів**, що підсумовує річний прогрес кандидатів та надає вказівки з реформування
- Готується **Єврокомісією** та публікується **щоосені**

1

Звіти про розширення (Enlargement Reports)

- **Індивідуальні документи** для кожного чинного кандидата
- Висока деталізація (**обсяг – 100+ ст.**)
- Містить **оцінки за розділами acquis** та конкретні рекомендації щодо реформ за ними

2

Повідомлення про розширення (Communication on enlargement)

- Документ **обсягом 20-30 ст.**
- **Єдиний для всіх** чинних та потенційних кандидатів
- Включає **пропозиції щодо подальших дій ЄС** (надати кандидатство, розпочати переговори, скринінг тощо)

1.1

Оцінка загального рівня імплементації права ЄС

- 1 – рання стадія підготовки
- 2 – певний рівень підготовки
- 3 – середній рівень підготовки
- 4 – хороший рівень підготовки
- 5 – високий рівень підготовки

1.2

Оцінка прогресу за річний період

- 0 – регрес
- 1 – відсутність прогресу
- 2 – обмежений прогрес
- 3 – деякий прогрес
- 4 – добрий прогрес
- 5 – дуже високий прогрес

Implemented by

in consortium with

Джерела: Європейська Комісія

Аналіз Enlargement reports дозволяє краще розуміти очікування ЄС та визначати пріоритети реформ

Що було досліджено?

- 1 Звіт щодо прогресу України (Enlargement Report) за 2023
- 2 Звіт щодо прогресу України (Enlargement Report) за 2024
- 3 Індивідуальний річний звіт України за 04-08.2024

Результати дослідження

6 аналітичних розділів (відповідно до числа кластерів), у яких агреговано:

Результати оцінювання ЄК (у т.ч. в перерахунку в бали) і самооцінювання України, з конкретними успіхами та невдачами процесу реформ

Конкретні рекомендації ЄК для покращення оцінок протягом 2025-...

Implemented by

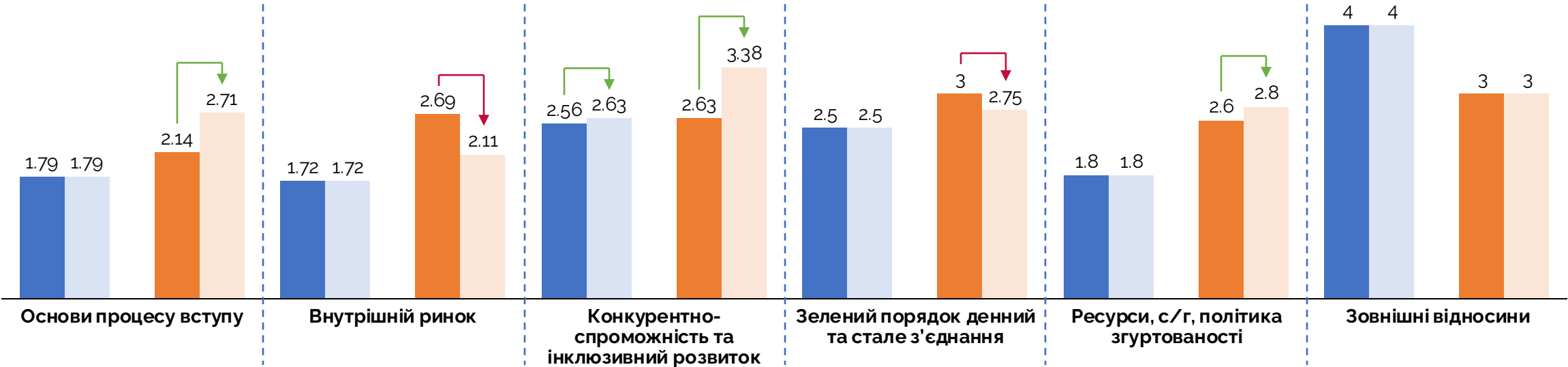
in consortium with

Зміни в оцінках у 2024 не є значними порівняно з 2023, однак «просідань» у реформах не спостерігається

Середні бали України за кластерами asquis, 2023-2024

Оцінки імплементації

- 1 – рання стадія підготовки
- 2 – певний рівень підготовки
- 3 – середній рівень підготовки
- 4 – хороший рівень підготовки
- 5 – високий рівень підготовки

Оцінки прогресу

- 0 – регрес
- 1 – відсутність прогресу
- 2 – обмежений прогрес
- 3 – деякий прогрес
- 4 – добрий прогрес
- 5 – дуже високий прогрес

- Рівень імплементації, 2023
- Рівень імплементації, 2024
- Прогрес за 2023
- Прогрес за 2024

Implemented by

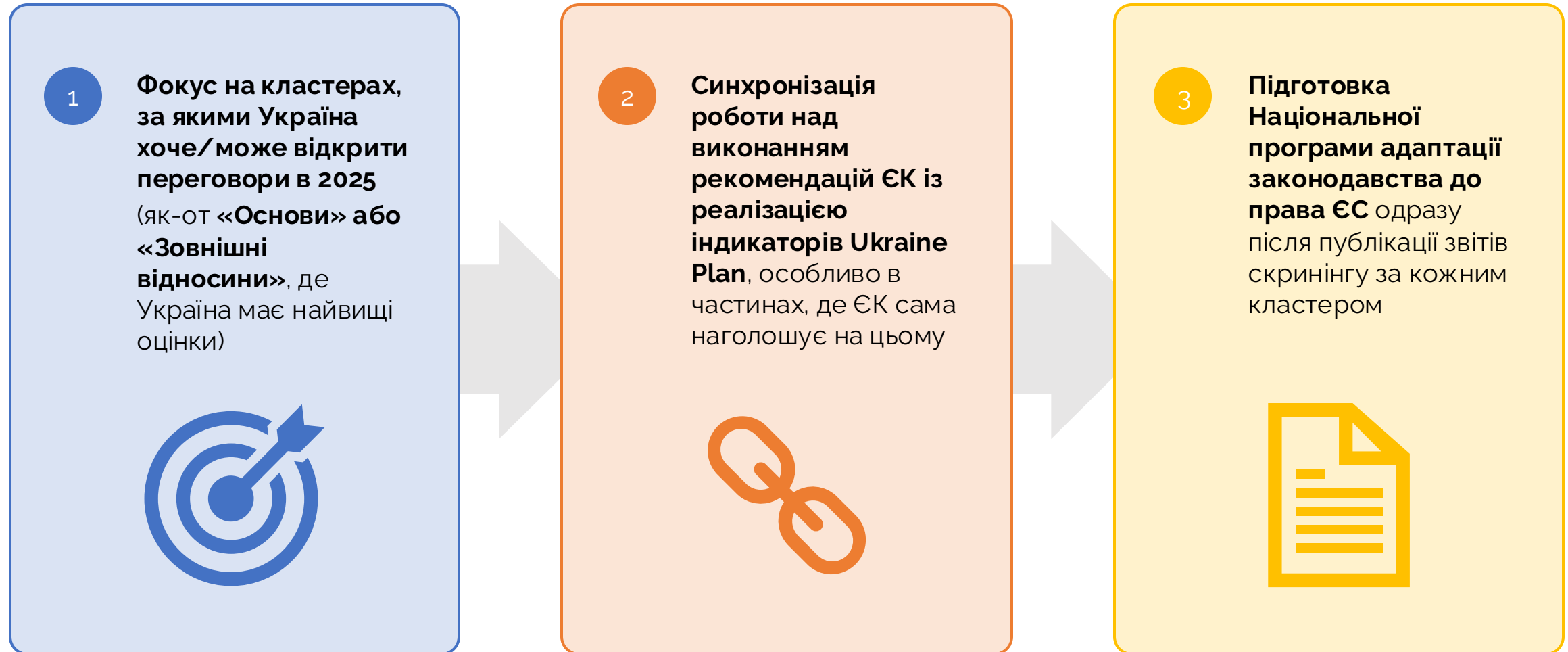
in consortium with

Джерела: Європейська Комісія

Україна має зосередитись на пріоритетних кластерах, синхронізації з Ukraine Plan і розробці НПАА

Implemented by

in consortium with

Модуль 1.1: Знайомство зі вступом України до ЄС та інституціями ЄС

1

Етапи вступу до ЄС

2

Переговорні рамки

3

Роль та відповідальність ключових українських інституцій

4

Роль та відповідальність ключових інституцій ЄС

5

Як український бізнес може долучитися до переговорного процесу

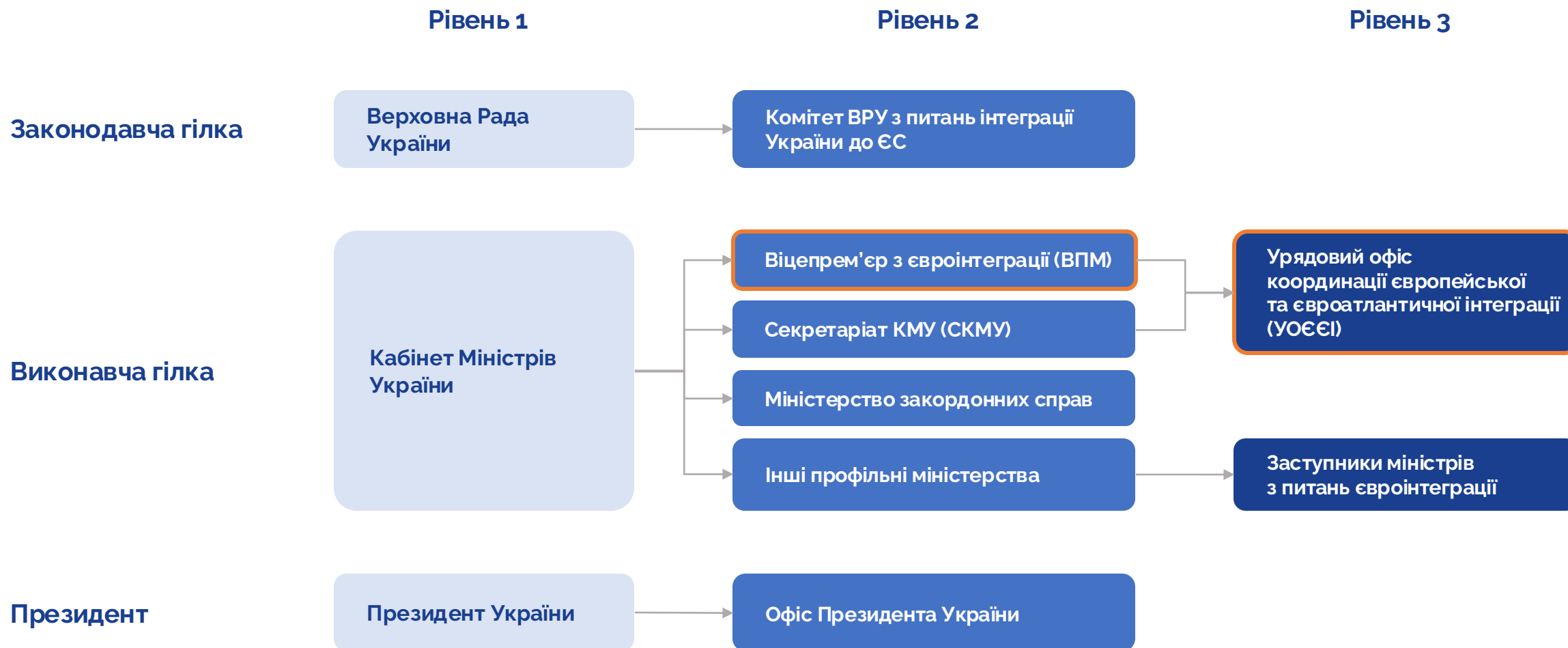
Implemented by

in consortium with

Інституційний вимір євроінтеграції є складною системою органів законодавчої та виконавчої влади

Implemented by

in consortium with

УОЄЄІ – структурний підрозділ СКМУ, що координує процес адаптації законодавства України до права ЄС

Функції Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції*

Профільний Віцепрем'єр-міністр відповідає за політичну координацію євроінтеграції України

Функції Віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції*

Функції служби («Офісу») ВПМ**

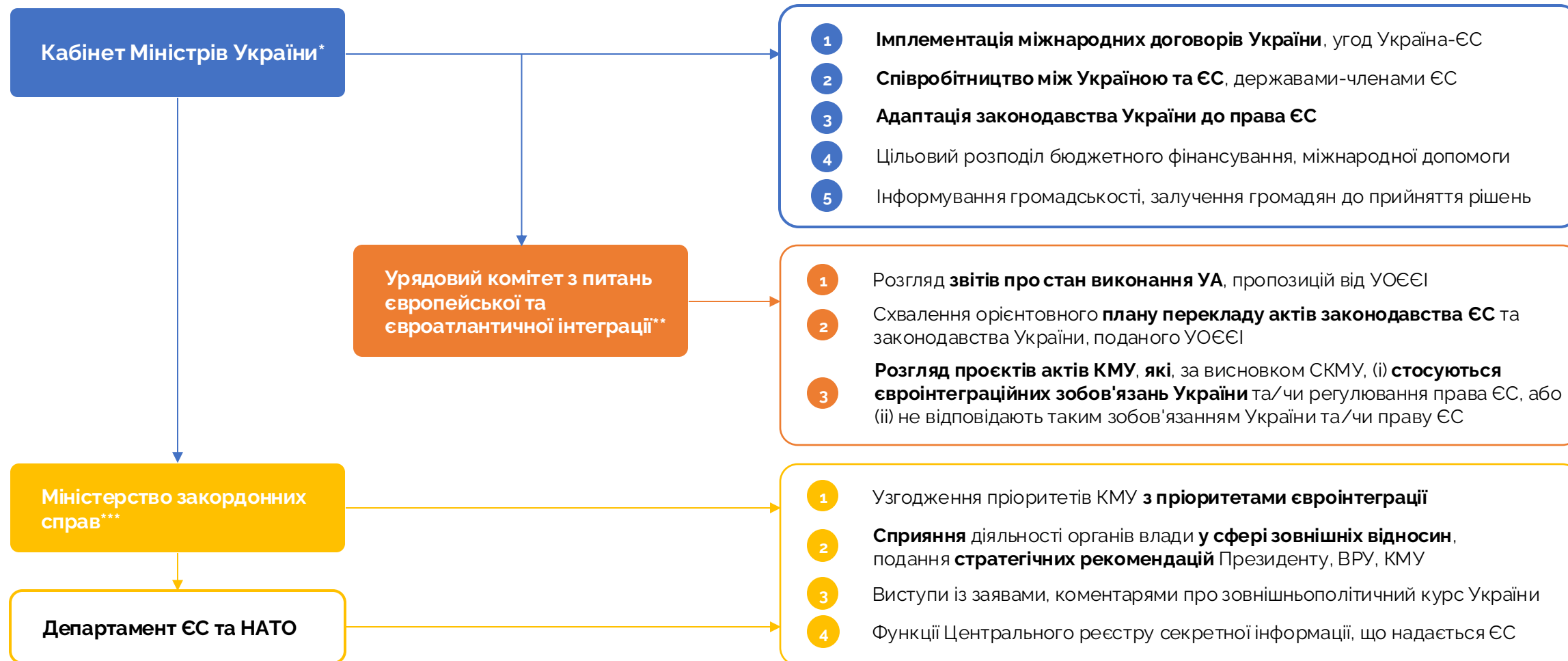

«Офіс» ВПМ є патронатною службою – допоміжним адміністративним органом, що забезпечує виконання функцій ВПМ

- 1 Організаційне, інформаційне, аналітичне забезпечення виконання повноважень ВПМ
- 2 Створення належних умов для роботи ВПМ (організація робочого часу, зустрічей тощо)
- 3 Забезпечення комунікації з органами держави, місцевого самоврядування, громадськістю, міжнародними організаціями, ЗМІ

Інші органи на рівні КМУ, а також МЗС забезпечують правову адаптацію та співробітництво Україна-ЄС

Функції ВРУ переважно унікальні для законодавчої гілки влади, а ОП здебільшого співпрацює з ВПМ

Функції комітету ВРУ з питань інтеграції України до ЄС*

Функції Офісу Президента**

Положення про Офіс Президента України **не встановлює конкретних євроінтеграційних функцій ОП** чи рамок взаємодії з євроінтеграційними органами

Водночас у структурі ОП функціонує **Департамент з питань європейської та євроатлантичної інтеграції**

Основна задача – **співпраця з ВПМ**

Модуль 1.1: Знайомство зі вступом України до ЄС та інституціями ЄС

1

Етапи вступу до ЄС

2

Переговорні рамки

3

Роль та відповідальність ключових українських інституцій

4

Роль та відповідальність ключових інституцій ЄС

5

Як український бізнес може долучитися до переговорного процесу

Implemented by

in consortium with

Інституційна система ЄС складається з семи центральних інституцій і двох дорадчих органів

Інституції та дорадчі органи ЄС (ст. 13 дЄС)

Коментарі

- Інституційний склад ЄС визначається **Договором про Європейський Союз (дЄС)**.
- Відповідно до ст. 13 дЄС, у ЄС налічується **7 інституцій**, 5 із яких («Велика п'ятірка») виконують ключову роль щодо **координації політик** держав.
- У структурі ЄС функціонують **дорадчі органи**, основна роль яких полягає в **обов'язковому консультуванні** Європейської Комісії, Ради ЄС та Європарламенту щодо законодавчих та політичних пропозицій, але вони не мають повноважень щодо прийняття рішень.

Європейська рада стала повноцінною інституцією ЄС після Лісабонського договору в 2009 р.

Виконавча
гілка влади

4 рази/рік

збирається
Європейська Рада*

2,5 роки

термін повноважень
Президента

Склад європейської ради

Функції

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

- Визначає **загальні напрямки діяльності** всіх інституцій ЄС
- З 2014 р. – ухвалює **5-річний план** (зараз це «Стратегічний порядок денний 2024-2029 рр: i) Вільна та демократична Європа ii) Сильна та безпечна Європа iii) Процвітаюча та конкурентоспроможна Європа

ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА

- Визначає **цілі та загальні керівні принципи СЗППБ****, не обмежуючи відповідні повноваження Високого представника ЄС
- **Рекомендує** державам одностайно ухвалювати рішення щодо поступового **формування спільної оборонної політики ЄС**
- Може звернутися до Ради, щоб оформити рекомендації як рішення

ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

- Європейський семестр — **визначає політичні орієнтири**, що сприяють зростанню, і **схвалює рекомендації ЄК**
- Багаторічні фінансові рамки (MFF) – **схвалює** для кожного пакету (на 7 років) **ключові політичні аспекти** (ліміти та програми видатків)

ВСТАНОВЛЕННЯ КРИТЕРІЇВ ДЛЯ РОЗШИРЕННЯ ЄС

- Встановлює **умови для кожного раунду розширення ЄС**
- У 1993 р. **визначила критерії членства** (Копенгагенські критерії), пізніше уточнивши їх та необхідні для цього інституційні реформи

Європейський парламент (ЄП) є однією з головних законодавчих інституцій ЄС

Законодавча
гілка влади

750

євродепутатів +
Президент

5 років

термін
повноважень

Вибори до Європарламенту

Власна система голосування у
кожній країні-члені (з урахуванням
процедурних обмежень)

Мін. 6 депутатів (Кіпр,
Мальта, Люксембург)

Макс. 96 депутатів (ФРН)

Пряме загальне голосування

Рішення про формування складу ЄП приймається Європейською
Радою одноголосно за ініціативою та згодою ЄП

Функції

КВАЗИКОНСТИТУЦІЙНІ ТА РАТИФІКАЦІЙНІ

- Може **ініціювати перегляд установчих договорів ЄС** і має право **вирішального голосу** для розгляду поправок
- Дає згоду на **підписання договору про вступ** держави-кандидата

ЗАКОНОДАВЧІ

- Спільно з Радою ЄС **розглядає законодавчі акти**, подані ЄК
- Має право **вносити законодавчі пропозиції** до ЄК

БЮДЖЕТНІ

- Затверджує річний бюджет ЄС** разом з Радою ЄС

ПРАВОВИЙ КОНТРОЛЬ

- Може створити **тимчасовий слідчий комітет** для розслідування порушень або зловживань при виконанні законодавства ЄС
- Має право **порушити справу в Суді ЄС**

КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ЄВРОКОМІСІЇ

- Затверджує повний склад ЄК**, може винести вотум недовіри та ставити перед нею питання (**parliamentary questioning**)

Рада ЄС діє спільно з Європарламентом як законодавчий орган ЄС

Законодавча
гілка влади

10

конфігурацій
залежно від сфери

6 місяців

термін головування
кожної країни

Конфігурації ради ЄС

Рада з загальних питань

Рада з питань
конкурентоспроможності

Рада міністрів закордонних
справ

Рада з питань транспорту,
телекомунікацій та енергетики

Рада з економічних і
фінансових питань

Рада з питань сільського
господарства та риболовлі

Рада юстиції та внутрішніх
справ

Екологічна рада

Рада з питань зайнятості, соц.
політики, охорони здоров'я і
захисту прав споживачів

Рада з питань освіти, молоді,
культури та спорту

Функції

КООРДИНАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

- Спрямовує і координує економічну політику, здійснює моніторинг економ. розвитку, ухвалює політичні рішення в монетарній сфері

ЗАКОНОДАВЧІ

- Здійснює законодавчі та бюджетні функції спільно з ЄП
- Може діяти як єдиний законодавчий орган за спец. процедурою

БЮДЖЕТНІ

- Затверджує річний бюджет ЄС разом з ЄП, встановлює положення стосовно системи ресурсів ЄС, багаторічної фінансової рамки (MFF)

НАКЛАДЕННЯ САНКЦІЙ

- Ухвалює санкції за пропозицією Верховного представника та ЄК

ДОГОВІРНІ

- Санкціонує початок переговорів щодо підписання міжнародних угод, санкціонує підписання угод та укладає їх
- Приймає пропозиції щодо змін до установчих договорів ЄС

НАГЛЯД ЗА ПРОЦЕСОМ РОЗШИРЕННЯ ЄС

- Шляхом одностайної згоди встановлює і контролює процеси та політику в сфері розширення ЄС

Європейська комісія (ЄК) є головним законодавчим ініціатором ЄС

Виконавча
гілка влади

к-сть членів
ЄК

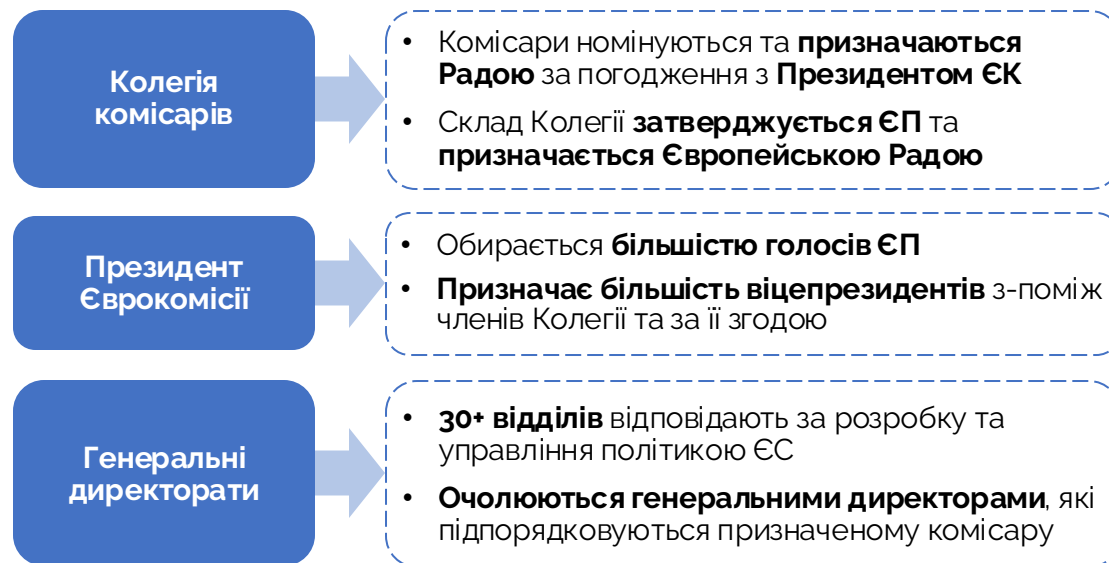
=

к-сть держав-
членів ЄС

5 років

термін
повноважень

Особливості складу та призначення

Функції

ПРАВО ЗАКОНОДАВЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА НАГЛЯДОВІ ФУНКЦІЇ

- Розробляє **більшість законодавчих актів** і пропонує їх ЄП та Раді
- Готує і подає на розгляд **щорічний проект бюджету**
- Рекомендує Раді почати переговори** про укладення договорів
- Виконує функцію «охоронця договорів» (**guardian of the Treaties**)

ВИКОНАВЧІ ПОВНОВАЖЕННЯ

- Виконує функції **координації, правозастосування та управління**
- Ухвалює **незаконодавчі акти** загального застосування
- Виконує **річний бюджет** Союзу
- Забезпечує **дотримання правил конкуренції** в ЄС

КОНСУЛЬТАТИВНІ ПОВНОВАЖЕННЯ

- Надає рекомендації, складає звіти і висновки
- Без дозволу ЄП та Ради може ухвалити лише директиви та рішення щодо застосування правил ЄС до окремих видів підприємств

ОЦІНКА ПРОГРЕСУ РОЗШИРЕННЯ ЄС

- Надає висновок** щодо можливості надання статусу кандидата
- Складає «**скринінгові звіти**» та ухвалює «**Пакети розширення**»
- Рекомендує Раді** відкривати і закривати переговорні розділи

Політики, що розробляється і реалізується директоратами, мають значний вплив на бізнес

Генеральні директорати Європейської комісії за групами

Розробка і реалізація політик

1. AGRI – Agriculture and Rural Development
2. BUDG – Budget
3. CLIMA – Climate Action
4. CNECT – Communications Networks, Content and Technology
5. COMP – Competition
6. DEFIS – Defence Industry and Space
7. EAC – Education, Youth, Sport and Culture
8. ECFIN – Economic and Financial Affairs
9. EMPL – Employment, Social Affairs and Inclusion
10. ENER – Energy
11. ENV – Environment
12. FISMA – Financial Stability, Financial Services & Capital Markets Union
13. GROW – Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
14. HOME – Migration and Home Affairs
15. JUST – Justice and Consumers
16. MARE – Maritime Affairs and Fisheries
17. MOVE – Mobility and Transport
18. REGIO – Regional and Urban Policy
19. RTD – Research and Innovation
20. SANTE – Health and Food Safety
21. TAXUD – Taxation and Customs Union
22. Taxation and Customs Union

Зовнішні відносини

1. NEAR – Neighbourhood and Enlargement Negotiations
2. ECHO – European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations
3. INTPA – International Partnerships
4. MENA – Middle East, North Africa and the Gulf
5. TRADE – Trade and Economic Security

Загальні служби

1. SG – Secretariat-General
2. COMM – Communication
3. OLAF – European Anti-Fraud Office
4. ESTAT – Eurostat – European statistics
5. JRC – Joint Research Centre

Внутрішні служби

1. DIGIT – Digital Services
2. HR – Human Resources and Security
3. IDEA – Inspire, Debate, Engage and Accelerate Action
4. IAS – Internal Audit Service
5. SCIC – Interpretation
6. SJ – Legal Service
7. DGT – Translation

Політики, що розробляється і реалізується директоратами, мають значний вплив на бізнес

Генеральні директорати Європейської комісії за групами

Розробка і реалізація політик

1. AGRI – Agriculture and Rural Development
2. BUDG – Budget
3. CLIMA – Climate Action
4. CNECT – Communications Networks, Content and Technology
5. COMP – Competition
6. DEFIS – Defence Industry and Space
7. EAC – Education, Youth, Sport and Culture
8. ECFIN – Economic and Financial Affairs
9. EMPL – Employment, Social Affairs and Inclusion
10. ENER – Energy
11. ENV – Environment
12. FISMA – Financial Stability, Financial Services & Capital Markets Union
13. GROW – Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
14. HOME – Migration and Home Affairs
15. JUST – Justice and Consumers
16. MARE – Maritime Affairs and Fisheries
17. MOVE – Mobility and Transport
18. REGIO – Regional and Urban Policy
19. RTD – Research and Innovation
20. SANTE – Health and Food Safety
21. TAXUD – Taxation and Customs Union

COMP - Competition

Розробляє і реалізовує політику у сфері конкуренції, включаючи антимонопольну політику

Зовнішні відносини

1. NEAR – Neighbourhood and Enlargement Negotiations
2. ECHO – European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations

Внутрішні служби

1. DIGIT – Digital Services
2. HR – Human Resources and Security
3. IDEA – Inspire, Debate, Engage and Accelerate Action
4. IAS – Internal Audit Service
5. SCIC – Interpretation
6. SJ – Legal Service
7. DGT – Translation

Загальні служби

GROW - Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs

Відповідає за розвиток єдиного ринку ЄС, підтримку конкурентоспроможності промисловості та сприяння розвитку МСП

Політики, що розробляється і реалізується директоратами, мають значний вплив на бізнес

Генеральні директорати Європейської комісії за групами

INTPA – International Partnerships

Відповідальний за співпрацю в галузі розвитку з країнами поза межами ЄС (Африка, Азія, Латинська Америка та Карибський басейн)

NEAR – Neighbourhood and Enlargement Negotiations

Контролює переговори щодо вступу до ЄС, Європейську політику сусідства (ЄПС) та фінансові інструменти, а також підтримує політичні та економічні реформи в країнах-кандидатах та сусідніх країнах.

Trade and Economic Security

Відповідає за політику ЄС щодо торгівлі з третіми країнами

Зовнішні відносини

1. ECHO - European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations
2. INTPA - International Partnerships
3. NEAR – Neighbourhood and Enlargement Negotiations
4. MENA - Middle East, North Africa and the Gulf
5. TRADE – Trade and Economic Security

Загальні служби

1. Secretariat-General
2. Communication
3. European Anti-Fraud Office
4. Eurostat - European statistics
5. Joint Research Centre

Внутрішні служби

1. DIGIT - Digital Services
2. HR - Human Resources and Security
3. IDEA - Inspire, Debate, Engage and Accelerate Action
4. IAS - Internal Audit Service
5. SCIC - Interpretation
6. SJ - Legal Service
7. DGT - Translation

Суд ЄС займається питаннями тлумачення законодавства ЄС та вирішенням пов'язаних спорів

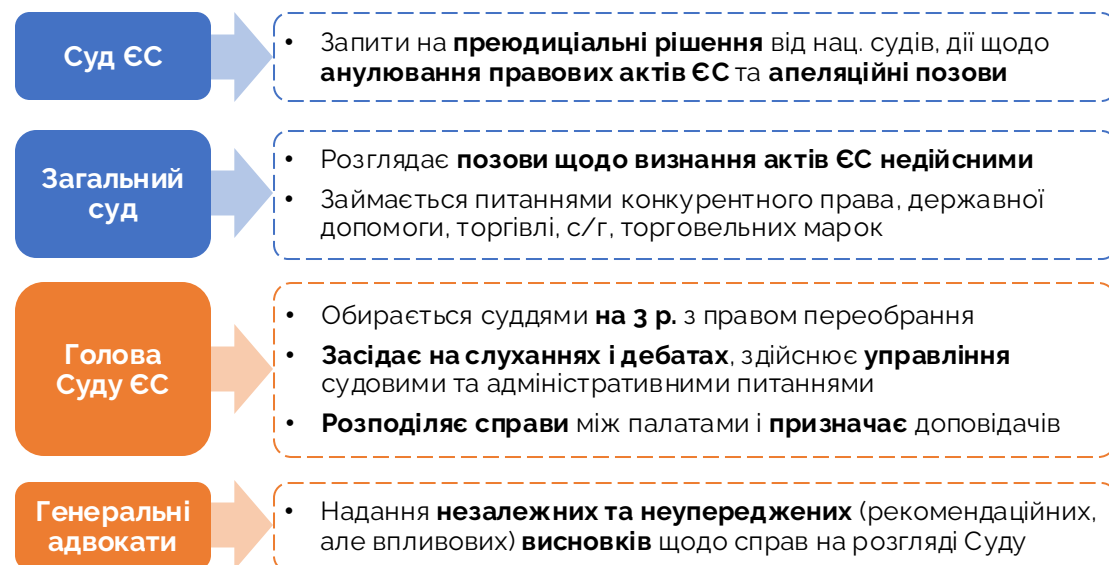
Судова гілка
влади

1 + 11
суддя від
країни генеральних
адвокатів

Суд ЄС

2
суддів від країни
Загальний суд

Структура суду ЄС

Функції

ПРЕЮДИЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНЦІЯ (ТЛУМАЧЕННЯ ПРАВА)

- Якщо національний суд має сумніви щодо **тлумачення / чинності закону ЄС**, він може звернутися до Суду ЄС за роз'ясненнями
- Визначає, **чи відповідає** нац. законодавство або практика **праву ЄС**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВА ЄС

- Провадження** ініціюється ЄК або країною ЄС за невиконання законодавства ЄС проти проти нац. урядів, які мають **виправити ситуацію** (інакше – порушення ще однієї справи та штраф)

ВИЗНАННЯ НЕДІЙСНИМИ ПРАВОВИХ АКТИВ ЄС

- Уряд держави-члена, Рада ЄС, ЄК або ЄП** можуть звернутися з проханням про визнання певного акту ЄС недійсним (**приватні особи** можуть звернутися щодо акту, який зачіпає їхні інтереси)

ПРОВАДЖЕННЯ ПРО БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ

- Уряди країн ЄС, інституції ЄС або приватні особи можуть подати скаргу до Суду, якщо **ЄП, Рада та ЄК не приймають певні рішення за визначених Договорами ЄС обставин**

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ДО ІНСТИТУЦІЙ ЄС

- У відповідь на **позови про відшкодування збитків** приватних осіб, чий інтересам завдано шкоди в результаті дії чи бездіяльності ЄС

ЄЕСК представляє громадянське суспільство: роботодавців, працівників та різні групи інтересів.

Консультативна підтримка ЄП, Ради та ЄК

до **350**

членів (наразі 329; від 5 до 24 членів на країну)

5 років

термін повноважень членів

Структура Європейського соціально-економічного комітету

Пленарна асамблея ЄЕСК Усі члени, які зустрічаються 9 разів на рік	3 групи Організації роботодавців, найманих працівників та ОГС
Президія Президент та 2 віцепрезидента	6 законодавчих секцій Підготовка висновків або інфозвітів
Розширене президентство Президент, 2 віцепрезидента і 3 президента груп	Необов'язкові консультативні комісії Члени ЄЕСК та делегати від громадянського суспільства
Бюро Загальне керівництво ЄЕСК; президент, 2 віцепрезидента, 3 президента груп, 6 президентів секцій та змінна к-сть членів (не більше к-сті держав-членів)	

Функції

КОНСУЛЬТАЦІЇ

- За рядом сфер **ухвалення рішення можливе лише після консультацій Ради або ЄК з ЄЕСК**
- До таких сфер належать **економічні** (с/г, вільний рух осіб і послуг, транспорт, законодавство щодо Єдиного ринку, промислова політика, згуртованість тощо) та **соціальні** (політика зайнятості, освіта, професійна підготовка, охорона здоров'я, тощо) питання
- За потреби ЄП, ЄК або Рада можуть проводити **консультації з ЄЕСК з будь-якого іншого питання**
- Інституції можуть встановити **термін** (мін. 1 місяць), після якого **відсутність висновку не може перешкоджати** подальшій роботі

НАДАННЯ ВИСНОВКУ ЗА ВЛАСНОЮ ІНІЦІАТИВОЮ

- ЄЕСК може прийняти рішення про надання висновку, коли він вважає це доречним

ЄЕСК видає **від 160 до 190 висновків** та інформаційних звітів на рік

ЄЕСК — перша інституція ЄС, яка запропонувала країнам-кандидатам конкретні можливості залучення

Робота ЄЕСК

Ініціатива «Enlargement Candidate Member» (ECM)

1 рік

тривалість
пілотного проєкту

Трудові спілки

ОГС

Організації роботодавців

учасники з країн-
кандидатів

22

учасники з
України у 2024 р.

Можливості

Робитимуть внесок у процес **підготовки низки окремих висновків ЄЕСК** з питань, де їхня участь є особливо важливою, таких як:

- важливі **законодавчі висновки**, пов'язані з розширенням
- висновки з питань **загальноєвропейського та глобального** значення
- флагманські висновки** ЄЕСК загального характеру

Обмеження

Не будуть членами ЄЕСК і не будуть входити до складу Асамблеї

Не представлятимуть Комітет і не будуть уповноважені виступати від його імені

Не зможуть бути призначені головою дослідницької групи або (спів)доповідачем

Не матимуть права голосу на засіданнях секцій або пленарних засіданнях, а також не зможуть вносити правки

Модуль 1.1: Знайомство зі вступом України до ЄС та інституціями ЄС

1

Етапи вступу до ЄС

2

Переговорні рамки

3

Роль та відповідальність ключових українських інституцій

4

Роль та відповідальність ключових інституцій ЄС

5

Як український бізнес може долучитися до переговорного процесу

Implemented by

in consortium with

Українські організації мають широкі можливості для співпраці з європейським суспільством

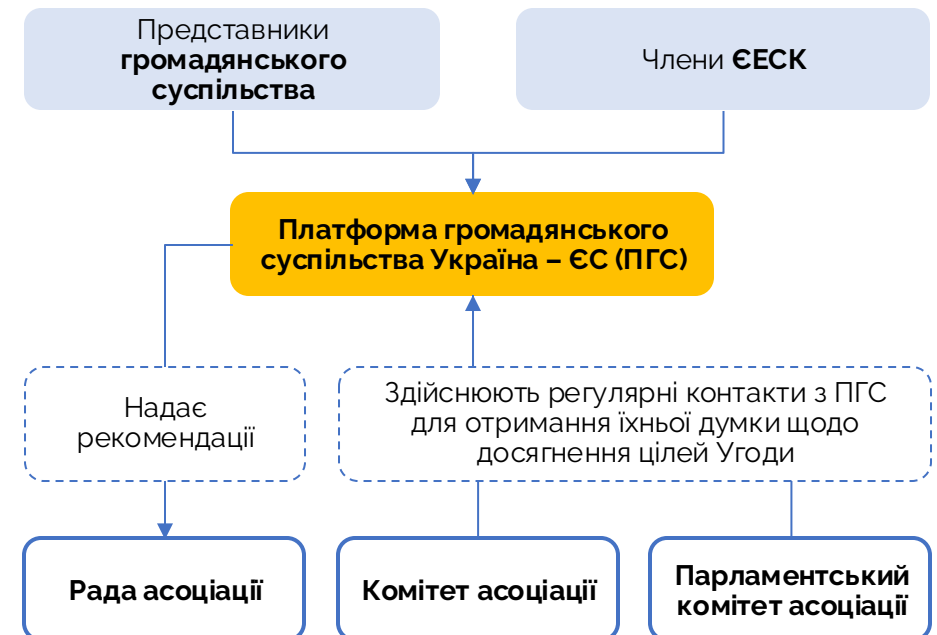

Перелік можливостей

 Платформа громад. Суспільства Україна-ЄС	- Входять представники громад. суспільства України - Може надавати рекомендації Раді асоціації Україна – ЄС - Консультації з Комітетом асоціації та Парламентським комітетом асоціації
 Співпраця з ГО з держав ЄС	ЕК регулярно консулюється з ГО в рамках процесу створення нових політик або законодавства - Більшість організацій Брюсселя передбачають повне, асоційоване членство або статус спостерігача
 Лобіювання	- Доступне для суб'єктів від держав, що не є членами ЄС - Необхідно зареєструватися в Реєстрі прозорості - Усі заходи мають бути відображені на спеціалізованих порталах для звітування представників ЄС
 Участь в адвокаційних платформах	- Міжнародний день демократії в Брюсселі - Форум кластерів ЄС на підтримку України від Платформи співпраці кластерів ЄС - Форум громад. суспільства Східного партнерства - Європейський громадянський форум
 Відкриття офісів у Брюсселі	Можливість первинної та вторинної представленості (через національні ОГС, що вже мають офіс в Брюсселі)

Платформа громадянського суспільства

- ПГС було **створено після підписання Угоди про асоціацію** в Україні
- Платформа є **одним із чотирьох органів Асоціації** поряд із Радою асоціації, Комітетом асоціації та Парламентським комітетом асоціації

Implemented by

in consortium with

Представництва в Брюсселі сприятимуть здатності українських організацій впливати на політику ЄС

Українські організації підтримки бізнесу вже беруть участь у процесі євроінтеграції

- ECLCP надає **гуманітарну допомогу** Україні та підтримує українських біженців у ЄС
- ECLCP пропонує **співпрацю в рамках переговорів** про вступ до ЄС

Надає оновлену інформацію про найкращі практики ЄС для українського бізнесу

- Спілка українських підприємств (СУП) **відкрила представництво 10 квітня 2025 року.**
- Спілка **представляє Україну в BusinessEurope** як спостерігач з жовтня 2023 року.

Основні українські BSO, які відкрили свої офіси в Брюсселі відносно недавно

- Всеукраїнська асоціація громад (ВАГ) **тісно співпрацює з Комітетом регіонів ЄС.**
- У 2023 році вона відкрила **європейський офіс у Брюсселі.**

- Найбільша бізнес-асоціація для компаній агропродовольчого сектору України.
- У жовтні 2023 року UCAB відкрила **європейське представництво** українського агробізнесу в Брюсселі.

Відповідає за надання аналітики при оцінці прогресу євроінтеграції

- За підтримки Фонду «Відродження» та Фонду «Відкрите суспільство», «Українська призма» відкрила свій офіс у Брюсселі **на початку 2023 року.**

Implemented by

in consortium with

В рамках Ukraine Facility 50 млрд євро на період 2024-27 розподілено за трьома складовими

Структурні складові Ukraine Facility

 Ukraine Plan	78% від загального фінансування
• Безповоротна грантова та кредитна підтримка для відновлення країни, проведення реформ, підтримки макрофінансової стабільності; • У консультаціях з Комісією Уряд України готує Ukraine Plan, пропонуючи візію щодо відновлення країни, стимулювання приватних інвестицій, реформ; • Виплати в рамках Ukraine Facility відбуваються саме на основі результатів реалізації Ukraine Plan та виконання набору умов	
 Ukraine Investment Framework	16% від загального фінансування
• Мобілізація приватних і державних інвестицій на доповнення до вже існуючих інструментів; • Непряме управління з використанням фінансово-технічних можливостей міжнародних/європейських фінансових інституцій; • Допомога у формі грантів на впровадження проектів; • Підтримка реалізації Ukraine Plan	
 Технічна допомога	5% від загального фінансування
• Технічна допомога уряду щодо транспозиції acquis ЄС, мобілізація досвіду щодо структурних реформ з огляду на майбутнє членство; • Розвиток спроможності органів влади на всіх рівнях, підтримка громадянського суспільства; • Фактично замінює двосторонню допомогу за IPA; • Підтримка реалізації Ukraine Plan	

Implemented by

in consortium with

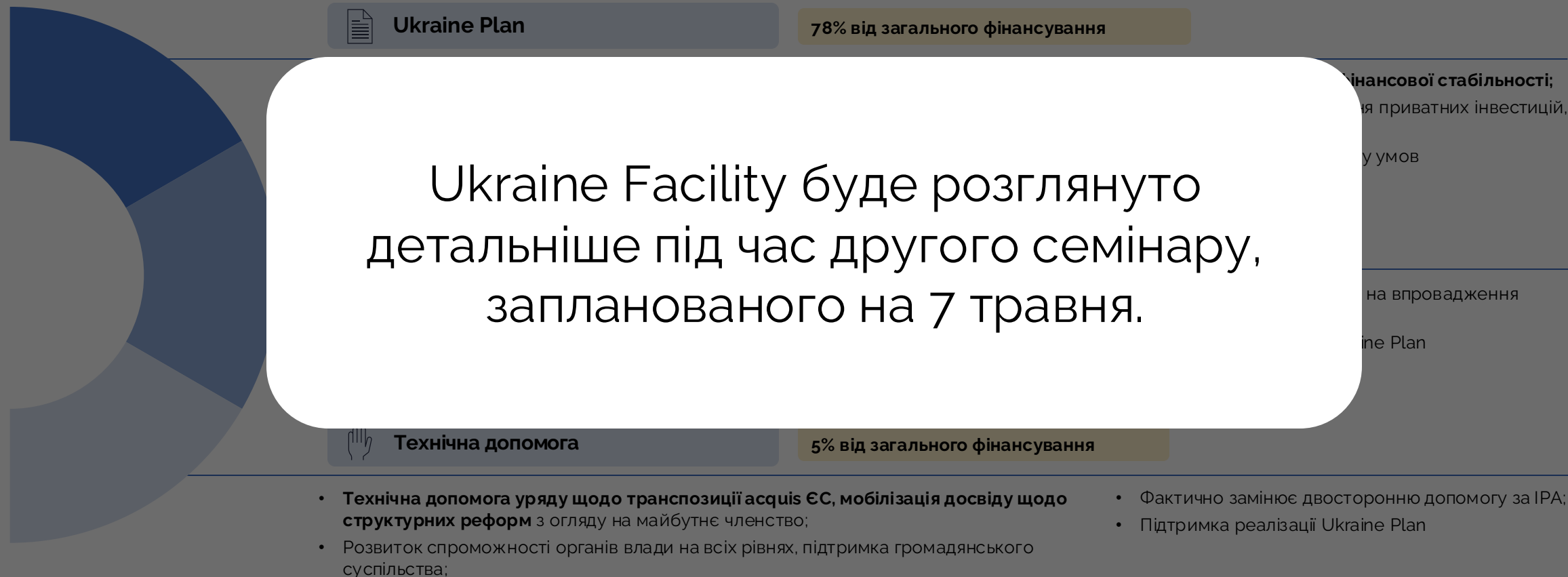
Джерела: Регламент (ЄС) 2024/792 Європейського Парламенту та Ради ЄС від 29 лютого 2024 року про заснування Ukraine Facility

В рамках Ukraine Facility 50 млрд євро на період 2024-27 розподілено за трьома складовими

Структурні складові Ukraine Facility

Implemented by

in consortium with

Джерела: Регламент (ЄС) 2024/792 Європейського Парламенту та Ради ЄС від 29 лютого 2024 року про заснування Ukraine Facility

Співпраця з європейськими організаціями дозволить набувати нового досвіду та просувати свої інтереси

Співпраця з НУО з держав-членів ЄС

- Лобістська група, що представляє **підприємства всіх розмірів** в ЄС та 7 європейських країнах – не членах ЄС
- Включає **42 національні організації**, в т.ч. 2 з України (СУП та Федерація роботодавців України)

- Є **найбільшим об'єднанням агросектору ЄС**
- Після повномасштабного вторгнення заявила про **підтримку представників аграрного сектору України**

- Найбільша мережа екологічних ГО в Європі (**понад 180 членів у 40 країнах**)
- **Розширила співпрацю зі східноєвропейськими ГО**, допомагаючи їм використовувати європейські норми

- Налічує **57 організацій-членів**, які представляють **понад 2600 НУО** в у сфері сталого розвитку
- Основний комунікатор з **інституціями ЄС** з питань політики сталого розвитку і міжнародного співробітництва

Лобіювання

УМОВИ

- Суб'єкти від держав, що не є членами ЄС, можуть використовувати інструмент **лобіювання своїх інтересів в інститутах ЄС**
- Для цього необхідно зареєструватися в **Реєстрі прозорості**

СУБ'ЄКТИ

- **Юридичні особи** приватного права
- **Фізичні особи**, які індивідуально займаються професійною лобістською діяльністю
- **Інші фізичні або юридичні особи**, основним або епізодичним видом діяльності яких є вплив на процес прийняття державних рішень

ЗВІТУВАННЯ

- Усі **заходи** у межах процедури лобіювання **мають бути прозоро відображені на спеціалізованих порталах** для звітування представників ЄС
- Напр., вони можуть бути відображені в профайлах депутатів

Implemented by

in consortium with

Джерела: CONCORD, European Environmental Bureau, International Democracy Day Brussels, EU Clusters Support Ukraine Forum, Eastern Partnership Civil Society Forum, European Civic Forum

Після вступу в ЄС відриється низка можливостей залучення до прийняття рішень (1/2)

ІНСТРУМЕНТ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ

МЕХАНІЗМ

- **Реєстрація ініціативи** в онлайн-системі збору заявок
- **Розгляд заявки в ЄК** протягом 3 місяців
- **Збір підписів:** протягом **1 року**, від **1 млн** громадян ЄС з правом голосу на виборах до ЄП у принаймні **7 країнах**
- **Верифікація** компетентними органами держав-членів ЄС та **подання на розгляд ЄК** (протягом 3 місяців)
- **Розгляд в ЄК** протягом 6 місяців

ПЕТИЦІЇ ДО ЄВРОПАРЛАМЕНТУ

УМОВИ

МЕХАНІЗМ

- Можуть подавати **індивідуально або спільно з іншими:** компанія, організація або асоціація зі штаб-квартирою в ЄС, громадянин або резидент ЄС
- Можна подати стосовно **поточної діяльності** ЄС та **без мін. к-сті підписів**
- Створення та/або підтримка петицій – через **спеціальну форму** на сайті ЄП
- **Комітет з питань петицій** у ЄП приймає рішення про всі кроки з розгляду
- Після попереднього розгляду в Комітеті відбувається **усне обговорення** петиції

ЛОБІЮВАННЯ

ДІЯЛЬНІСТЬ

- **Офіційний механізм** в інституціях ЄС **для просування інтересів**, який гарантує, що політика ЄС відображає реальні потреби людей
- Лобіюванням на **професійній основі займаються** торгові федерації, комерційні консультанти, спеціалізовані компанії, НУО та окремі фахівці
- ЄП, Рада ЄС та ЄК мають **спільний реєстр прозорості** з переліком організацій, які намагаються впливати на законотворчий процес і реалізацію політик ЄС

РЕЗУЛЬТАТ

- ЄК може **розробити законодавство**, підготувати офіційну пропозицію та передати її до ЄП і Ради ЄС
- ЄК може обмежитися **заходами незаконодавчого характеру**

РЕЗУЛЬТАТ

- Комітет може сформулювати **рекомендацію** щодо подальших дій
- Комітет може залишити петицію **відкритою** для подальшого доопрацювання або **закрити** її

РЕЗУЛЬТАТ

- **Зареєстровані лобісти** можуть бути запрошені як спікери на **публічні слухання** комітетів, брати участь у діяльності **міжфракційних об'єднань**, бути присутніми на **зустрічах** щодо формування політик

Implemented by

in consortium with

Після вступу в ЄС відкриється низка можливостей залучення до прийняття рішень (2/2)

ПУБЛІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ та BETTER REGULATION AGENDA

ПУБЛІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

- У процесі підготовки чи перегляду законодавства **ЄК відкриває публічні консультації**, дозволяючи стейкхолдерам висловити свої думки

BETTER REGULATION AGENDA

- Забезпечує **прозору, засновану на фактах законотворчість ЄС**, стимулюючи залучення громадян, бізнесу та ін. стейкхолдерів до процесу прийняття рішень

РЕЗУЛЬТАТ

- Дозволяють **залишити відгуки та коментарі** на дорожні карти та ініціативи ЄК (наприклад, на порталі "Have your say")

ПРЯМА ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯН З ДЕПУТАТАМИ ЄП ТА ЄК

ТИПИ ЗАПИТІВ ГРОМАДЯН

- Ініціювати процес**, де ЄП просить ЄК запропонувати законодавство з певного питання
- Звернутися до комітету ЄП** з проханням підготувати звіт з певного питання за власною ініціативою
- Поставити питання ЄК**, на підставі чого вона могла б розглянути можливість розробки законодавства

МЕХАНІЗМ

- Офіси зв'язку (EPLO)** для звернень, комунікації на місц. рівні, організації дебатів та відповіді на запити громадян
- У всіх **столицях** + у **регіонах** 5-ти густонаселених держав-членів та 2 **поза ЄС** (Лондон і Вашингтон)

ПЛАТФОРМА FIT FOR FUTURE (F4F)*

ДІЯЛЬНІСТЬ

- Експертна група високого рівня** з представників держав ЄС, Комітету регіонів, ЄЕСК та зацікавлених сторін
- Учасники **представляють спільні інтереси в різних сферах політики**, які визначаються в річних програмах F4F

МЕХАНІЗМ

- Допомагає ЄК **спрощувати законодавство ЄС та скорочувати пов'язані витрати**
- Будь-який **громадянин ЄС** може зробити свій внесок в роботу платформи на порталі **"Have Your Say: Simplify!"**, поділившись ідеями щодо переліку тем з програми F4F або запропонувавши нову тему

НЕОФІЦІЙНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ З ГРОМАДЯНАМИ

МЕХАНІЗМ

- Коли законодавча пропозиція надсилається до ЄП, **доповідач і «тіньові доповідачі»** (члени комітетів ЄП, що призначаються політичними групами для дотримання процедури) починають **збирати думки від зацікавлених сторін**
- Представники громадського сектору** можуть представити свою позицію з обраного питання доповідачам, будь-якому іншому члену комітету або будь-якому депутату ЄП
- Комітети ЄП іноді **організують публічні слухання**, у яких можуть взяти участь зацікавлені сторони

Implemented by

in consortium with

* Платформа «F4F» провела своє останнє пленарне засідання 17 жовтня 2024 року, завершивши свій чотирирічний мандат 2020–2024 років. Очікується, що ЄК поновить дію платформи протягом 2025 року.

Запитання до обговорення

1. Чи маєте ви досвід взаємодії з європейськими партнерами або програмами підтримки бізнесу? Якщо так, які були ваші враження?
2. Як, на вашу думку, ваша організація може допомогти підприємцям адаптуватися до змін, пов'язаних з євроінтеграцією?
3. Які питання чи сумніви у вас виникають щодо співпраці з ЄС, і яку інформацію вам хотілося б отримати для їх вирішення?

Implemented by

in consortium with

